

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

Sedaj v trgatvi in pozneje.

V času trgatve smo. Z velikim trudom in stroški pridelano grozdje spravljamo, da ga prešamo v mošt. Najlepši in ob enem najvažnejši trenutek je nastopil za vinogradnika. Najlepši zato, ker je trgategv tista doba, ki mu pokaže sad njegovega truda in ko vzame človek v svoje varstvo naturalne pridelke in jih more ložje in uspešneje varovati pred elementarnimi neizgodami. Ta doba je za nas Dolenjce toliko važnejša, ker se začnemo z lastno in s pomočjo javnih faktorjev dvigati v vinarstvu in nam po trtni uši uničeni in poškodovani vinogradi ne le na novo rodé, ampak nam dajejo tudi boljšega in več pridelka.

Kak uspeh smo dosedaj dosegli, nam jasno pokaže sledeči, po poljedelskem ministerstvu izdani izkaz o vinskih pridelkih.

Leta 1889. se je na Kranjskem pridelalo kljub nastopajoči trtni uši še 134.570 hl vina, leta 1892. le 93.220 hl, a leta 1901 zopet 206.859 hl.

Letos bode ta množina poskočila, čeravno je spomladi škodovala po nekodi pozna slana, pozneje nenavadno vreme, pozno cvetenje trte, nastop prav obilnih rastlinskih boleznij in suha a zelo mrzle noči imajoča jesen.

Hvala Bogu! bode tedaj čitatelj vskliknil, sedaj bode vendar vsaj vinogradnik zadovoljen in ne bode tarnal, ampak se bode v zimskem času veselil uspeha svojega truda!

Z dobo trgatvije — res lep in ob enem najvažnejši trenutek, posebno, če je trgategv obilna, če traja med njo lepo jesensko vreme — nastopi pa za vinogradnika novo poslo, ki je postalo dandanes še važnejše in neizogibno potrebno. To je, da ume naš vinogradnik po naukih umnega kletarstva iz tega daru Božjega pridobiti dobro, pošteno, stanovitno in našemu okusu ugajajoče vino.

Ni danes namen teh vrst, naše vinogradnike poučiti o tem, kako naj ti uravnajo svojo kipelno in vinsko klet, kakšno kletno opravo in orodje naj si omislijo, kako naj postopajo z grozdom ob trgatvi, kako naj ravnajo z moštom in mladim vinom, kako naj pripravljajo bela vina in črnino, kako naj nadalje ravnajo z vinom, kolikokrat naj vino pretakajo, kako naj si narejajo pijače iz tropin, kako naj postopajo, da se obvarujejo raznih vinskih boleznij in napak in kako naj izkoriščajo grozdne in vinske ostanke. Ta poduk se nahaja n. pr. v od družbe sv. Mohora lanske leto

izdani knjigi „Umni kletar“; tudi mora vsak vinogradnik ob času trgatve vže vedeti, kako bode v obče ravnal s svojim pridelkom in se ne bode še le sedaj šel učiti, če tudi mu ravno ta knjiga podaja največ pravih nasvetov, katerih naj se drži, če hoče, da bode s svojim vinskim pridelkom sam zadovoljen, nanj ponosen, ga bode lažje in dražje v denar spravil in bode povzdignil vrednost, ceno in dober glas tega deželnega pridelka.

Namen je pa naše vinogradnike opozoriti na sledeče:

Kakor je vsakemu znano, ni Kranjska edina vinorodna dežela v Cislitaniji, ampak ta - le izkaz polj. ministerstva nam bode predložil vinski pridelek v posameznih vinorodnih kronovinah lanskega leta in s tem pokazal jednako delovanje tamošnjih vinogradnikov.

Nižja Avstrija je pridelala na 39.713 ha 1.537.630 hl vina

Štajersko	„	„	34.056	„	571.481	„	„
Koroško	„	„	46.5	„	146	„	„
Kranjsko	„	„	11.631	„	206.859	„	„
Tirolsko	„	„	21.802	„	945.197	„	„
Primorsko:							
a.) Goriška in Grad.	„	„	11.131	„	152.843	„	„
b.) Trst z okolico	„	„	1.087	„	7.609	„	„
c.) Istra	„	„	43.736	„	417.550	„	„
Dalmacija	„	„	77.839	„	1.155.841	„	„
Češko	„	„	870	„	7.830	„	„
Moravsko	„	„	11.478	„	192.705	„	„

skupaj na 253.389.5 ha 5.195.691 hl.

Če k temu še upoštevamo ogrska, hrvaška in inozemska vina v prvi vrsti laška in nemška, tedaj sprevidimo, da je vinski trg dandanes v obilni meri založen s tem blagom. Kje so še le ponarejena vina!

Toda ne samo to. Vina, ki jih ponujajo te vinorodne kronovine svojim konsumentom v užitek, nadkriljujejo gledé dobrote in cene zelo naš domač vinski pridelek. Mi imamo samo dvojno prednost in sicer, da je naše vino pijoče občinstvo v deželi navajeno na vinski okus, kakršnega nam podaja naše vino, da se torej le to vino želi, na tej želji sloni njega promet in da je vino iz družih kronovin po sleparski in umazani kupčiji pri nas na ugledu zgubilo.

Ti prednosti moramo v naš lasten hasek izkoristiti in sicer s tem:

1.) Da vsi vinogradniki ravnajo z moštom in z mladim vinom po vseh pravilih umnega kletarstva tako, da dosežemo v resnici dobro, pošteno, zdravo, stanovitno in našemu okusu ugajajoče vino.

2.) Da skušamo naš vinski pridelek kolikor mogoče na dobroti in vrednosti povzdigniti, kar zamorejo

posebno oni vinogradniki storiti, ki imajo vže na novo z žlahtno vinsko trto zasajene vinograde, kjer imajo enakih trt nasade.

3.) Da prodajamo samo pristna in kolikor mogoče zreła in stanovitna vina t. j. da smo povsem reelni ali pošteni.

4.) Da si skušamo obdržati ne le dosedanje vinske trgovce, krčmarje in odjemalce, ampak da si pridobimo še nova vinska tržišča.

5.) Da izbudimo pri naših vinskih trgovcih, krčmarjih in občinstvu željo in smer, da se držimo „Svoji k svojim“, da tedaj kupujemo, protežiramo in pijemo v prvi vrsti in z vnemo le naša domača vina. Ta propaganda za domača vina mora postati obče geslo in po njem se imajo ravnati naši vinski trgovci in krčmarji.

6.) Da utrdimo in pomnožimo dobro ime našemu vinu in da vzdržimo privajeni vinski okus našemu občinstvu s tem, da se ustanovi med drugimi sredstvi v našem stolnem mestu, v Ljubljani, deželna vinska klet, kjer bi se pod nadzorstvom točilo garantirano, pristno in v vsakem oziru priporočljivo domače — dolensko in vipavsko vino.

K ustanovitvi take vinske kleti so merodajni krogi zavezani, da store svojo dolžnost. Na Štajerskem imajo v Gradcu „Landhauskeller — na Dunaju „Rathauskeller“.

Tu je upoštevati ne le veliko množino, ki se v teh prostorih na veliko in na drobno proda, ampak tudi glas, ki ga dobi po teh uzornih prodajalnicah vino in privajeni vinski okus se ohrani.

Če so čutile potrebo ustanovitve teh naprav imovite dežele, kjer je umno kletarstvo na višji stopinji popolnosti, kakor pri nas, kjer vinska kupčija zavzema večji promet in obseg in kjer je vinski konsum mogočnejši, koliko večja je ta potreba pri nas na Kranjskem, kjer si je vinarstvo komaj opomoglo, kjer je umno kletarstvo na prav nizki stopinji dovršenosti in kjer je skrajna potreba, da se našemu vinogradniku pomaga, da ne obupa pod težo bremen, ki se nalagajo na njegova ramena.

Tu je treba nadalje pomisliti, da reprezentuje naš letošnji vinski pridelek okroglo računeno 200.000 hl po 30 K hl, vrednost 6 milijonov kron. Ako se velik del ali največji del tega pridelka srečno in dobro spravi v denar, kako si s tem materijelno okoristi naš vinogradnik ali bolje rečeno naš kmečki stan.

Ugoden materijelen vspeh spodbuja pa k nadaljnjemu trudu in novim stroškom.

Glavno tržišče našemu dolenskemu in vipavskemu vinu je Ljubljana in Gorenjska. V občem interesu vseh kranjskih vinogradnikov je tedaj ustanovitev take deželne vinske kleti.

In čemu navajamo danes — ob trgatvi — to?

Naš vinski pridelek se je z lastno našo pomočjo, žrtvami, trdom in z dotacijami javnih faktorjev zopet opomogel in povzdignil. Naše vinarstvo nam bode zopet vir dohodkov. Ta vir ohraniti, da ne izgubi na vrednosti ali drugače rečeno: Naš kranjski vinogradnik — dolenski in vipavski — si je le z njemu lastno žilavostjo, pridnostjo in vstrajnostjo po trtni uši uničene vinograde znal na novo in bolje prirediti, da mu zopet vino rodé. To s toliko težavo pridobljeno stališče hoče sedaj porabiti, da si zagotovi svojo sedanjost in prihodnost, ki naj ga obvaruje pred materijelno stisko.

V tem boju za obstanek ima se boriti s tujo konkurenco, z vinskim pridelkom sosednih vinorodnih kronovin, ki ponujajo našemu občinstvu svoja vina, katera znajo z umnim kletarstvom na dobroti in ceni povzdigniti. Naša dolžnost mora biti, da se znamo obvarovati ne le pred to konkurenco s tem, da izkoriščamo prednosti privajenega vinskega okusa in po sleparski trgovini zgubljenega ugleda drugih vin, ampak da se potrudimo z enakimi sredstvi, si svoj vinski pridelek na vrednosti, ceni in konsumu povzdigniti, kakor so to te vinorodne kronovine storile. V ta namen stremimo potem, da obvarujemo naše vino — naš velik dohodek — pred nevarnostjo, da ne izgubi zopet ne samo na ceni, da se mu ne omeji njegov promet, temuč da nam ostane neusahen trajen vir naših dohodkov in da z veseljem nadaljujemo započeto regeneracijo naših vinogradov. To pa bomo le tedaj dosegli, če se bomo poprijeli umnega kletarstva in po naukih te vede in skušnje pridelovali vedno boljše vina. Naše vinogradnike spodbuditi k temu delovanju, sedaj ob trgatvi, ko so še-le polovico svojih dolžnosti storili, je bil namen teh vrst! Le na ta način, če vsi in vsak posameznik stori svojo dolžnost, je upati in pričakovati, da se obvarujemo pred nevarnostjo, da nam ne pade cena naših vin in da se nam bode naše vinogradništvo še nadalje splačevalo. Od nas je toraj naša sreča ali nesreča odvisna: Poprimimo se tedaj umnega kletarstva! Sedaj ob trgatvi je za to čas in pravi začetek! Knjiga „Umni kletar“ podaja v ta namen najboljše nauke, izšla je v 80.000 komadih; dobiti jo je v vsaki slovenski hiši in ta te uči, kako da se povzdigne mlado vino sčasoma na ono stopinjo žlahtnosti, da postane

močno, sladkó,
prelepo rumeno,
ko čisto zlató.

in

Kakšna vinska je dobrota,
Ne kaže grozdja le sladkota;
Kdor dobro vino če imeti,
Naj umno si ravna z njim v kleti.

Ravnanje z jabolčnim moštom.

Glavna napaka, ki jo ima po navadi jabolčnik je ta, da je prekisel; to očitane, ki se tako rado ponavlja je žal premnogokrat opravičeno, če tudi bi se mu s skrbnim ravnanjem s pijačo prav lahko ognili.

Vzroki neprijetne kislobe so različni: provzroči jo lahko stisk z zrakom, lahko pretvoritev vinskega cveta v kisovo kislino, previsoka toplina kleti in druge okoliščine. Ako pa jabolčnik pravi čas pretočimo in spravimo v pripravno klet in posodo, potem se nam tudi skisanja ni bati, kajti vrenje se potem raztegne na jako dolg čas in dokler se ves sladkor ne spremeni v vinski cvet ali alkohol, toliko časa tudi kisloba ne bo nastopila. Da zabranimo pristop zraku, svetujejo mnogi sodove popreje dobro omiti, posušiti in zažvepljati, potem pa z lojem od znotraj namazati. Jabolčnik se lojevega okusa nič ne navzame in se ohrani dolgo sladak. Pri jabolčniku, ki ga imamo prav dolgo nastavljenega, je najbolje, da prilijemo na vrhu lego olja, ki mora biti pa prav dobro. Vzame se ga toliko, da

dobimo plast najmanj 2 do 3 mm debelo, kadar je sod na pol izprazen. Ako bi radi skisanje zadržali s tem, da pustimo mošt dolgo vreti, nam ni treba drugega, nego da prilijemo vsaki mesec 10 do 20 dek sladkorja na 1 hekto jabolčnika in sicer raztopimo sladkor v moštu, zlijemo vse skupaj v sod ter nekoliko premešamo; na to pa sod hermetično, da ne more zrak blizu, zapremo. Če se je kisanje vže pričelo in se je napravil klobuk, potem se ne da nič več opraviti nego mošt brzo porabiti ali pustiti, da zaleže v hiši kot dober kis. Pri pitji odpravimo kislobo s tem, da vržemo v steklenico za noževno končino dvojnoogljikovokislega natrona. Večkrat prihaja prehuda kisloba tudi od preobilne jabolčne kisline, ako smo vzeli za stiskanje prekislo ali prezeleno sadje, kar se tako rado zgodi in velja celo za edino veljavni zakon pri izdelavi jabolčnika pri nevednih ljudeh.

V tem slučaju je dobro pridejati na vsak hl 100 gramov vinskega kamna. Najbolje pa je, ako vzamemo samo grenkljasto in sladko, popolnoma zrelo sadje, sicer pijača nikdar ne bo popolnoma dobra.

Politični pregled.

Katoliško-narodna stranka je nameravala za 12. t. m. sklicati v Ljubljano velik ljudski tabor, na katerem bi se razpravljalo o političnem položaju v naši deželi ter se zahtevalo pravično razširjanje volilne pravice. Vlada je ta shod prepovedala, češ, da se boji nemirov. Kar je bilo dovoljeno liberalcem, nam ni; oni so smeli imeti svoj čas tak shod. Svoboda je v naših svobodoljubnih časih pač za vse, bi človek mislil; pa ni. Dokaz temu tudi tole: V Trstu nad 5000 slovenskih otrok nima nobene ljudske šole! Že 18 let prosijo tržaški Slovenci: dajte nam slovenskih šol! Zastonj! 14. m. m. zbralo se je na shodu nad 6000 ljudij, ki so viharo pozivljali vlado, da popravi to staro krivico. A prošnja je bila — odbita! Revež — povsod tepen!

Razni listi zagotavljajo popolnoma resno, da ste Avstrija in Rumunija sklenili medsebojno zvezo za slučaj vojske. To bo pač nekoliko ohladilo vročekrvne Srbe, ki sanjarijo o „Veliki Srbiji“, to se pravi, radi bi sosedne dežele in države združili s srbsko kraljevino v veliko državo.

Na Ogrskem so obhajali te dni stoletnico rojstva Košutovega. Bil je to pravi puntar in eden najhujših sovražnikov Avstrije sploh ter Hrvatov posebej. Poslavljal so ga na vse načine kot največjega domoljuba: pa je imel le dar govora in je s tem storil mnogo zla. Sicer se pa ta narodni odpadnik ni odlikoval in koristil domovini.

V Italiji uprlo se je v nekem kraju 400 lačnih kmetov svojim delodajalcem. Ker se niso hoteli z lepa raziti, so jih vojaki precej postrelili, veliko pa je bilo ranjenih. Tako skrbi laška vlada za zatiranega kmeta.

Protiverski boj na Francoskem še zmiraj divja in še vedno huje. Ko so redovnike in redovnice z večine pognali že iz dežele, že groze tudi svetni duhovščini, da jo bodo kar najhuje zatirali in preganjali. Ljudstvo sedaj jasno vidi, kaj nameravajo Framasoni. Zbira se po shodih in z vso silo ugovarja takemu teptanju svobode ter se navdušuje za boj za pravično stvar katoliško.

Bivši cesaričini Štefaniji je umrla mati, belgijska kraljica Henrijeta. Tudi Štefanija je prišla k pogrebu. Oče, kralj Leopold, pa ne mara Štefanije, ker se je drugič omožila z grofom Lonyayem. Zato ji je velel, naj zapusti kraljevo palačo. Jokaje se je odstranila Štefanija. Ljudstvo je to kralju po pravici zamerilo, zamerilo mu je tudi, ker ni prišel k smrtni postelji svoje soproge, marveč pa je raje ostal v nekem zabavnem kopališču, dokler ni umrla. Taki nelepi zgledi kaj slabo vplivajo.

Angleži so bili Burom dajali lepe besede in obljube, samo da so se preje udali. A sedaj jih ni volja tudi izpolnit, kar so obetali. To so burski voditelji objavili celemu svetu, da se vidi poštenje Angležev. Ob enem pa so zaprosili darov, da morejo popraviti svoja opustošena bivališča.

LISTEK.

Poročila iz kitajskih misijonov.

V Kini.

(Dalje.)

Zadnjič smo spremili našega misijonarja P. Baptista, sedaj Tun-šen-fu-a, do mesta Hankova, ki leži na levem bregu Jangsekiang, od tod pa v Wučang, na desni breg te reke.

Ker je zanimivo in ker upamo, da bomo ustregli vsem čitateljem cenjenih nam „Novic“, pomudimo se nekoliko v mestu Hankovu, da si ga ogledamo. O tem mestu P. Baptista to-le in tako le piše:

Mesto Hankov je krasno in veliko. Ima zelo ugodno lego ob glavni reki Jangsekiang. Ker je ta reka plovna, ima mesto naravnostno zvezo z morskou kupčijo. Prav zato pa lepo cvete kupčija in z njo se množi tudi blagostanje mesta. Kar je najznameniteje je to, da je precej podobno evropskim mestom. Ima namreč tudi krasne palače popolnoma po evropski šegi. Ob bregu reke so skozi celo mesto nekako 5 m širjave krasni nasadi, drevoredi in cvetličnjaki. Ko se človek po njih sprehaja, zdi se mu, kakor da bi se sprehajal po kakem Dunajskem sprehajališču. Vse to je delo tamkajšnjih Evropejcev, ki obstoje zvečine iz Angležev, Rusov, nekaj Nemcev, Francozov in Italijanov, katerih seveda ne sme nikjer manjkati. Zato so si pa ti evropski gospodje pridržali pravico sprehajati se po teh nasadih. Domačin Kitajec se ne sme tam pokazati brez dovoljenja. Ako se pa da vendar utrjen domačin v dnevni vročini premotiti zapeljivo vabljivi senci drevoreda in pride na to „prepovedano“ pot, odpodi ga stražnik, katerih kar mrgoli po teh drevoredih. Domačini imajo namreč svojo pot takoj poleg te. Seveda tu pa ni nasadov, tudi z peskom ni posuta ta pot, kakor pot tujcev. Mimogrede omenim, da imajo Kitajci le hodno pot, ker vozne ne potrebujejo. Kako to? Ali se nič ne vozijo? Res prav malo ali prav nič se ne vozijo. Tovore nosijo možki na ramah, kakor Kočevar svojo „kramo“, ko „hazirajo“ po svetu. Le enkrat sem še-le videl tovorni voz, katerega sta peljala dva „šmeljna“. Konj je sploh tukaj zelo redka prikazen. Tudi se kitajska gospoda ne vozi. Pa ne smeš misliti, dragi čitatelj, da so morebiti Kitajci tako navdušeni pešči, da bi vedno le hodili. O ne, za to so preleni.

„Kitajec se zvečine da nositi, v posebno za to pripravljenih nosilnicah. Ako imaš morebiti knjigo „Kitajci in Japonci“, katero je izdala družba sv. Mohorja, pa si te nosilnice lahko ogledaš“.

„Mesto ima tudi lepo in veliko cerkev. V njej je 27 klopj, ki so postavljene v petih vrstah. Krajni dve vrsti na obeh straneh smejo porabiti domačini, sredna je pa za Evropejce. Ob nedeljah je cerkev pri službi božji polna. Tudi evropske klopi so polne. Seveda so ti Evropejci z večine uradniki, trgovci in mornarji. Delavcev je pa malo. Vendar je pa že teh toliko, da imajo skoro popolno gospodarstvo nad mestom. Prisvojili so si tudi že lepih predpravic pred domačini, seveda

na škodo domačinov. Zato se pa prav nič več ne čudimo, da Kitajec ne more Evropejce, da domačini tako složno nastopajo po nekaterih pokrajinah zoper tujce. Saj jih poznajo z večine le kot ohole, prevzetne in gospodarstva željne ljudi, ki se hočejo na njih škodo okoristiti. Od tod tudi, da vlada tako rada podpira „boksarje“ zoper tujce.

Ne daleč od cerkve stoji velikansko poslopje ženske sirotišnice. Ta zavod je pa nekaj posebnega, česar se tudi v Evropi ne dobi in ne vidi. Nad 900 ženskih oseb vsake starosti prebiva tu notri. Z večine so to proč vržene ali pa zapuščene deklice, od mož spodene žene, onemogle udove, ki se uče tukaj notri pod vodstvom redovnic in pod nadzorstvom misijonarjev pravega Boga spoznavati, častiti in tudi delati. Ves ta zavod, ta sirotišnica je ob enem, dejal bi, velika tovarna brez strojev. Da, ves zavod je en stroj. Tu se vse giblje, vse dela. Vsak ud te velike družine je na svojem mestu, vsaka pri svojem delu in vendar je vse to delo enotno. Vse vodi spretna roka katoliške redovnice, ki je z moškim pogumom zapustila svojo domovino in odšla semkaj, da dela iz ljubezni do bližnjega za njegovo in za lastno zveličanje. In to pri vedni smrtni nevarnosti! Ali ni to junaško, občudovanja vredno? Da, to je nekaj, kar se more dobiti le pri katolikih. Pri protestantih, pri razkolnikih tega ni in tudi biti ne more.¹⁾

Na drugi strani cerkve je veliko poslopje, rezidencija misijonskega vikarijata in škofa.

Drugi zanimivosti to mesto nima.

Od tukaj, kakor smo že omenili, odšel je P. Baptista v Wučang, onkraj reke Jangsekiang. O tem mestu piše:

„Tudi Wučang je lepo mesto in prav nič manjše, kakor je Hankow. Misijonska cerkev je dolga 32 metrov in široka 12 metrov. Ima dve zakristiji, na vsaki strani altarja eno, in 4 stranske kapele. Klopji so postavljene v štiri vrste. Znamenito je, da je po sredi cerkve platnena pregraja, ki deli cerkev v moško in žensko stran.

Cerkve se drži veliko poslopje, v katerem je rezidencija misijonskega škofa te misijonske pokrajine. Tu notri se zbera vsako leto vsi misijonarji pokrajine, da opravijo letne duhovne vaje in da poročajo prevz. g. škofu o svojem delovanju.

Poleg teh poslopij so še sledeči zavodi v tem mestu: 1. velika sirotišnica za dečke. Tu sem pošiljajo dečke, katere so kupili, ali našli, ali pa so jih sami stariši podarili zavodu. Tu notri so tudi tisti, katere je kak dobrotnik iz Evrope kupil po načinu, kakor sem že omenil; namreč da pošlje vsaj 15 goldinarjev. Zato ima pa veliko teh sirot popolnoma evropejska imena.¹⁾

2. kolegij, kjer frančiškanski šolski bratje Maristi, poučujejo kineške dečke v francoskem in angleškem jeziku.

3. semenišče za bogoslovce, kjer bivam tudi jaz. Tu je sedaj nad 20 gojencev. Dva sta ravno kar dovršila svoje učenje in bodeča v kratkem posvečena. Rodom sta Kitajca.“

(Dalje sledi.)

Shod slovenskih nepolitičnih društev v Ljubljani.

Posebne vrste shod vršil se je 7. in 8. septembra v Ljubljani. Prišli so mladeniči iz vse Slovenske, zastopniki svojih krepkih in nadebudnih tovarišev v raznih krajih. V Ljubljani pokazala se je slovenska organizacija, ki hrepeni po izobrazbi poštenega našega naroda. V ljubezni do tega ljudstva našli so se združeni od vseh krajev domovine, a vsi skupaj so objeli zastopnike bratskega naroda hrvatskega. Slovan je gledal v svojo bodočnost, ki bo krasna, zmagovalna, ako se sklepi, izrečeni na tem shodu od 500 zastopnikov sedem in sedemdeseterih društev izvrše in ako vsi nadaljujejo delo z isto ljubeznijo in isto požrtvovalnostjo, kakor se je pričelo. Delu so se posvetili, delati sedaj hočejo in zavedno izobraženo ljudstvo bo najlepše plačilo za trud, in za vse zaničevanje, katero mora prestat vsakdo, kdor hoče narediti ljudstvo samostojno.

¹⁾ Neka oseba je izročila denar za dva Kitajčka. Na tem mestu se ji v imenu P. Baptista in v imenu kupljenih dečkov zahvalimo! Denar se je že odposlal.

V nedeljo ob 7. uri zjutraj zbrali so se odposlanci in bratje Hrvatje v „Katoliškem domu“. V dolgi vrsti odkorkali so odtod v križevniško cerkev k sv. maši. Cerkveno propoved je imel g. dr. Evgen Lampé, ki je dokazoval, da ne more biti nasprotstva med pravo vero in pravo omiko.

Točno ob 9. uri se je pričelo zborovanje, katero je otvoril g. Luka Smolnikar. Današnji shod, dejal je govornik, kaže, da ni resnična trditev nasprotnikov, da mi katoličani poneumljamo ljudstvo. Mi hočemo omiko in to nosimo med slovenski narod. Mi hočemo duševni kapital našega naroda naložiti, da bo nesel sto in več odstotkov. Mi preveč ljubimo slovensko ljudstvo, da bi nameravali ga poneumljevati, marveč trudimo se za njegovo čast in blaginjo, ki sloni na neminljivih resnicah katoliške vere, da ga tako s skupnim delovanjem pripravimo na tisto stopinjo, da ga bo moral vsak narod spoštovati. Nato govornik pozdravi došle goste.

Predsednikom izvoli shod g. dr. Jan. Kreka, ki prevzame predsedstvo in poudarja, da bo z železno roko vodil zborovanje. Sploh nam treba več ljubezni do železa in do tega, kar se iz železa kuje, bodisi motika, plug, če treba, pa tudi meč! Četudi smo, kakor pravijo nasprotniki, majhni, a zavedamo se svojih dolžnosti in vemo vsaj, kaj smo, ko nasprotniki o sebi niti tega ne vedó. Vsakemu izmed nas odgovarja srce, da smo z duhom in telesom katoliški Slovenci in demokrati ter kot taki prijatelji ljudstva.

Vseh podrobnostij ne moremo navajati radi pomanjkanja prostora. Glavna stvar so sprejete resolucije: o notranjem poslovanju „Zveze“, o izseljevanju, medsebojni pomoči, pravnem varstvu, o snovanju in vodstvu društev, o shodih, o gospodarstvu, o strokovnej organizaciji, o dunajski osrednji zvezi in o časnikarstvu. Posebno se je izrazila želja, da naj bi se slovenski krščanski časnikarji še letos sešli k skupnemu sestanku v Ljubljani, kjer naj določijo vzajemno postopanje z ozirom na novi kolportajni zakon, enotno agitacijo za naše časopisje; zlasti naj se slovenskim delavcem čim preje osnuje samostojen strokoven delavski list.

Zvečer so se udeleženci sešli na vrtu gostilne pri „zvezdi“ k veselici, ki je zbrala toliko ljudstva, da je bil tamošnji vrt mnogo premajhen. Prostor bil je jako okusno okrašen, vihrale so narodne zastave.

Med posameznimi govori in lepo zabavo je hitro minul večer.

Z veliko življenjsko močjo nastopila so naša nepolitična društva na prvem skupnem shodu. Pokazalo se je takoj, da bodo ti vsakoletni skupni sestanki velikega pomena za pošteno organizacijo slovenskega ljudstva. S teh shodov nesel se bode ogenj pravega navdušenja med slovenski narod.

Domače vesti.

(Umeščen) je bil 18. m. m. na ces. kanonikat č. g. Anton Fettich-Frankheim, doslej dekan in župnik v Št. Jerneju. S tem so izpopolnjena vsa mesta pri ljubljanskem kapitelju. — Na župnijo Št. Jernej pa je bil umeščen č. g. Anton Lesjak, dosedaj župnik v Želimlju.

(Osebnostna vest.) Okrajni komisar g. J. Kresse je imenovan tajnikom deželne vlade ter pride v Ljubljano, v Novo mesto pa pride iz Postojne kot tajnik deželne vlade gospod Karol Ekel.

(Poročil se je) dne 29. septembra v Novem mestu gosp. Valentin Levičnik, c. kr. sodni adjunkt, z gospodično Ano Jelovšek pl. Fichtenau. — Čestitamo!

(25letnico) tiskarstva bode praznoval 4. oktobra t. l. gospod Maksimilijan Petrič. Mej tem, ko je bil nekaj časa nastavljen v drugih tiskarnah, deloval je skozi celih 21 let pridno in vstrajno v novomeški tiskarni. Čestitamo mu toraj ob tej slovesni priliki iz srca ter mu kličemo: Dal Bog, da bi doživel tudi 50letnico!

(Umrli je) 27. septembra pri Božjem grobu zunaj Novega mesta gospodična Fani Krajec, starejša sestra gospoda J. Krajeca, poprejšnjega lastnika tiskarne v Rudolfovem. Kako obče spoštovana je pokojna bila, videlo se je pri pogrebu, katerega se je vkljub slabemu vremenu ydeležilo lepo število spremljevalcev iz mesta in okolice. — Blaga ranjka bila je vzor čednostnega življenja ter jako priljubljenega značaja,

dobrega srca in vedno, tudi ves čas svoje mučne bolezni, vse-skozi mirnega in veselega duha ter vdana v božjo voljo. Vsaj smo celo ob mrtvaškem odru lahko občudovali na njenem obrazu izraz sladko spavajoče, katere duša pa se raduje v rajskem veselju. — Naj jej bode zemljica lahka!

(† Profesor Ivan Vrhovec.) 19. m. m. ob 6. uri je umrl v Ljubljani za kroničnim vnetjem hrbtne mozga v 50. letu svoje dobe gimnazijski profesor in zgodovinar gospod Ivan Vrhovec. Bolehal je pokojni že dalj časa ter mu je tudi opešal vid. Pokojni profesor se je s posebno vnemo pečal z zgodovino Kranjske, zlasti nje stolnega mesta. V tem oziru je omeniti posebno njegovi dve deli: „Ljubljanski meščani v minulih stoletjih“ ter nemško „Deželno stolno mesto Ljubljana“. Mnogo zgodovinskih razprav je obelodanil v publikacijah „Slov. Matice“ in v „Ljubljanskem Zvonu“. Bil je jako priden preiskovalec arhivov ter je za našo domačo zgodovino spravil na dan mnogo novih podatkov. Posebno Novomeščani se mu imamo zahvaliti za prav izborni „Zgodovino Novega mesta“. Pred nekaj meseci je še v Ljubljani javno predaval o ljubljanskem pokopališču. Mnogo učencev se ga spominja s hvaležnostjo.

(Volitve v mestni odbor v Rudolfovem) vršile so se 20. sept. in so izvoljeni naslednji gž.: v I. razredu, odbornikom: Fajdiga Ignacij 40, Golia Ludovik 39, Skale Otmar 39, Vidic Teodor 39, Dr. Poznik Albin 38, Dr. Schegula Jakob 38 glasov. Namestnikom: Smola Albin 40, Gandini Vajkart 38, Dr. Žitek Vladimir 38 glasov. — V II. razredu, odbornikom: Pauser Adolf jun. 25, Gustin Adolf 24, Kopač Leopold 24, Umek Vinko 24, Hočevar Anton jun. 23, pl. Sladovič Simeon 23 glasov. — Namestnikom: Morauc Janez 24, Windischer Alojz 24, Ferlič Ludovik 23 glasov. — V III. razredu, odbornikom: Brunner Maks 104, Mramor Mihael 101, Mogolič Josip 99, Barborič Karol 96, Rosmann Karol 96, Ferlič Janez 94 glasov. — Namestnikom: Bergant Simon 96, Müller Antim 96, Agnitsch Andrej 91 glasov. — Volitev župana se vrši danes ob 6. uri zvečer.

(Razstava slik.) G. J. Vaupotič odločil se je, predno odpošlje svoja dela v Trst, prirediti v korist podpornim društvom za slovenske visokošolce kolektivno razstavo svojih del, slik, risb in načrtov v tukajšnjem narodnem domu. Razstava odpre se danes, dne 1. oktobra ob 1. uri popoldne in ostane otvorena le malo dni do nedoločenega časa. Vstopnina: 40 v, za učence in učenke ljudskih šol, za učence obrtne nadaljevalne šole ter kmetijske šole na Grmu in gg. dijake 20 v. Razstava ostane otvorena vsaki dan od 9—12. ure dopoldne in 1—5. ure popoldne.

(Dolenjsko pevsko društvo) priredi to zimo razun navadnih koncertov, več pevskih in zabavnih večerov ter oživi zopet streljanje s sobno puško. Za petje bode prva vaja ženskega zbora v četrtek 2. t. m. možkega pa v soboto 4. t. m. yselej ob polu 7. uri zvečer, tiste večere se bodo določile naslednje vaje.

(Fran Ondriček), slavní umetnik na gosli, napravi v ponedeljek 20. t. m. zvečer ob 8. uri v Čitalnični dvorani v Novem mestu koncert. Fran Ondriček je med prvimi godbenimi umetniki, saj je tudi c. k. avstrijski komorni virtuos ter ima odlikovanja skoro vseh evropskih vladarjev; lahko se reče, da tak goslar še ni igral v Novem mestu. Sedeži za koncert po 3 K se bodo dobivali od 2. do 5. t. m. v trgovini g. Jos. Medveda na Mestnem trgu; večina sedežev je uže naročenih, naj se torej požuri, kedor hoče dobiti prostora. Pri blagajni pred koncertom se bodo dobivale, v kolikor bode še prostora: navadne vstopnice po 1 K 60 h, dijaške po 60 h. Program se natisne v prihodnji številki našega lista.

(V Šmihelu pri Novem mestu) se bo obhajala evharistična slovesnost o priliki 25letnice sv. Očeta papeža Leona XIII. 5. okt. tekočega leta po tem sporedu: — Ob 5. zjutraj se bo izpostavilo presveto Rešnje Telo in ostane izpostavljeno celi dan. — Ob 5. bo tiha sv. maša, pri kateri se bo glasno molil sv. rožni venec; po sv. maši se bo obhajalo. — Ob 6. bo pridiga o sv. nadangelju Mihaelu; po pridigi sv. maša. — Ob polu 8. bo tiha sv. maša, pri kateri molijo samostanske gojenke glasno sv. rožni venec. — Ob 10. bo pridiga o sv. Mihaelu in potem slovesna sv. maša. — Ob polu 2. pridiga o sv. rožnem vencu in Marijini družbi, potem slovesna

rožnovenska procesija. — Ob 3. pridiga o presv. Rešnjem Telesu, pete litanije presv. Jezusovega Srca, slovesna procesija s presv. R. T. in po procesiji Te Deum in blagoslov. — V presledkih, kadar ne bo sv. maše ali pridige, se bo skupno molila ura. — Popolni odpustek se more rožnovensko nedeljo dobiti tolikokrat, kolikorkrat se obišče cerkev in se opravijo navadne molitve na papežev namen. Spoved in obhajilo za ta odpustek se more opraviti v katerikoli cerkvi; le molitve se morajo opraviti v Šmihelu, kjer je kanonično ustanovljena rožnovenska bratovščina.

(Romanje na sv. Goro in na grob kardinala Missia) se vrši v nedeljo dne 12. oktobra. Posebni vlak je naročen in v najkrajšem času naznanimo v „Slovencu“ natančni čas odhoda s posameznih postaj in znižane vozne cene. Vspored bo urejen tako, da si bodo romarji tudi Gorico lahko ogledali. Vlak bo sprejemal romarje do zadnje postaje pred Gorico. Število udeležnikov naj se do 6. oktobra naznani z označenim voznim razredom na naslov dr. Ivan Janežič, profesor bogoslovja v Ljubljani. Za Novo mesto sprejema oglašila kapiteljski vikar samo do 6. oktobra. Prosimo somišljenike, da skrbijo za veliko udeležbo, da se tako v častnem številu zberemo ob grobu velikega dobrotnika našega naroda, nepozabnega nam vzornika kardinala dr. Missia. Na svidenje dne 12. oktobra na sv. Gori!

(Na sejm v Št. Jernej) dne 25. avgusta t. l. prignalo se je čez 1200 goved, 3000 svinj in 200 konj. Kupčija bila je jako živahna, ker je došlo veliko kupcev iz Štajerske, Koroške in drugih strani.

(Nakup plemenskih bikov). Deželni odbor bo nakupil nekaj plemenskih bikov iz domače reje in te razdelil občinam, ki nimajo potrebnega števila bikov, proti polovični nakupni ceni. — Biki morajo biti čistokrvnih pasem, 1½ do 2 leti stari. — Odposlanec deželnega odbora bo nakupoval take bike: dne 8. oktobra v Ljubljani na dvorišču c. kr. kmetijske družbe (na Poljanski cesti), — dne 13. oktobra v Št. Vidu pri Zatičini na živinskem trgu, — dne 18. oktobra v Postojni o priliki premovanja govedi. — Če bi imela katera kmetijska podružnica v svojem okolišu več lepih čistokrvnih mladih takih bikov, naj to sporoči deželnemu odboru, da se morebiti tudi tja odpošlje odposlanec deželnega odbora. — Oddaja bikov. Deželni odbor kranjski bo tudi letošnjo jesen oddajal bike proti polovični nakupni ceni, in sicer one, ki jih bo nakupil iz domačih rej. Biki bodo cikaste (belanske), oziroma sive (muricodolsko) pasme. — Občine, na ktere se bo v prvi vrsti oziralo pri razdelitvi teh bikov — pa tudi posamezni živinorejci — naj vložijo prošnje do 6. oktobra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani.

(Vinska letina v južni Istri). Vsled izvanredne od 21. junija t. l. v okraj. glavarstvu Puli in Poreču trajajoče suše — bili smo letos rešeni od toče. Konečno 15. septembra osvežil je blagodejni dež vinograde in očistil grozdje od žvepla in galice, tako da pri trgatvi meri sedaj belo grozdje 18 do 19%, črno, teran in refosko po 20 do 22% sladkorja. Muškatelec beli in črni meri tudi vže na trti na pol posušeno 24% sladkorja po Klosterneuburski vagi. — Sploh govorijo stari ljudje, da tacega sladkega in pri tem zdravega grozdja še ne pomnijo. — Kar se tiče množine je pa povsod na obali jadranskega morja za dobro tretjino manj kakor leta 1901.

I. P.

(Sedmi avstr. vinarski kongres v Kremsu na Nižjeavstrijskem) je bil jako obilno obiskan. Naštelo se je kakih 1400 ydeležencev, večinoma sicer nižjeavstrijskih vinogradnikov, zastopani so pa bili tudi vinarski strokovnjaki iz cele Avstrije v zelo obilnem številu.

Zborovanje je vodil nižjeavstrijski deželni maršal baron Gudenus. V predsestvu je bilo zastopano tudi poljedelsko in trgovsko ministerstvo.

Strokovnjaki so poročali o raznih uprašanjih novega vinogradništva, posebno o splošnem stanju vinarstva v Avstriji (dvorni svetnik Roesler), o streljanju zoper točo (gospod Sušnik), o najnovejših izkušnjah glede sredstev proti trtnim boleznim (ravnatelj Gvozdenovič), o uporabi umetnih gnojil v vinarstvu (ravnatelj Schmid) in o bolezni trt imenovani viličnatosti ter zaostajanju cepljenk v vinogradih (hemik dr. Kaserer).

Nadalje se je poročalo o stanju novih vinogradih in izkušnjah na Nižjeavstrijskem (ravnatelj Wenisch), Stajerskem (deželni vinarski komisar Stiegler), Moravskem (strokovni učitelj Zanluchi), ter Kranjskem (c. k. vinarski nadzornik Skalický).

Zanimiva so bila poročila o cepljenju ameriških trt v mah (c. k. vinarski nadzornik Kober), o pomenu izbira žlahtnih vrst pri cepljenju (ravnatelj Zweifler), ter o potrebi zvišanja carine na laška vina (ravnatelj Reckendorfer).

Posebno o zadnjem vprašanju je bilo živahno debatirano in se je sklenilo, da je treba povišati carino na 20 gld. v zlatu, da se prepreči konkurenca italjanskih vin našemu.

S kongresom je bila združena zanimiva razstava praktičnega vinarskega in kletarskega orodja, kakor tudi izleti v krasno okolico, posebno pa v svetovno sloveče kleti samostanov v Klosterneuburgu in v Melku ter v državni poskusni vinograd v Klosterneuburgu.

Poleg rastave je bilo tudi prirejeno pokušanje izbornih nižjeavstrijskih vin, med katerimi je bilo eno iz leta 1746, toraj 156 let staro.

Vdeleženci, katerih je bilo iz Kranjskega le 7, slišali in videli so mnogo koristnega in zanimivega.

Upajmo, da bodo te izkušnje padle pri vinogradnikih na rodovitna tla in da jih bodo v svojo lastno korist vporabljali in s tem pripomogli do razvoja našega vinarstva.

(Evharistična slovesnost povodom 25 letnice papeža Leona XIII.) izvršila se je 21. m. m. prav veličastno. Od ranega jutra je bilo vedno obilo častivcev, ki so molili sv. Rešnje Telo. Ob polu 10. uri je bil slovesnosti primeren govor „O zmagah presv. evharistije v notranjem in zunanem cerkvenem življenju“. Potem je bila pontifikalna sv. maša, katere se je vdeležilo lepo število gg. uradnikov raznih tukajšnjih uradov ter velika množica vernega ljudstva. Popoldne ob 3. uri je bil drugi govor v poveličanje slavnosti. Po odpetih litanijah presv. Srca Jezusovega razvrstila se je po mestu procesija s sv. Rešnjim Telesom, kakoršne naše mesto bržčas še ni videlo. Ko so se prvi že vračali v cerkev, so se zadnji komaj zvrstili v procesijo. Gimnazija se je vdeležila procesije z zastavo polnoštevilno iz proste volje. Bilo je tudi precej gospodov in mož videti v procesiji. Posebno pa je procesijo poveličevalo ogromno število duhovnikov, ki so iz vseh strani dekanije se ta dan sešli; bilo jih je 39. Povzdignilo je slovesnost tudi izvanredno veliko ženstva z gorečimi svečami. Godbe ni bilo; ni smatrala za častno, udeležiti se te procesije. Pa se je tem več molilo in pelo in sicer pelo prav izborno: kapiteljski pevski zbor, ki je pri slovesni sv. maši se izkazal z instrumentalno mašo, je pri procesiji neumorno popeval najlepše evharistične himne ter pesmi Srca Jezusovega. Res, prav veličastna je bila slovesnost in obila udeležba vključ temu, da so izvestni liberalci agitirali zoper procesijo. So vsaj pokazali svojo pravo barvo, tako da bodo sedaj tudi nekateri neverjetneži verjeli, da liberalizem ni igrača in šport, marveč velik sovražnik vsacega cerkvenega življenja. A vse eno: lepo in veličastno je bilo!

(Dobavni razpis). C. k. trgovsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršila dne 21. oktobra t. l. pri avtonomni monopolni upravi v Belemgradu ponudbena licitacija za dobavo papirja, desk, železnine in špecerijskega blaga. — Predmeti, katere bo dobaviti so: 1465 risov raznega papirja, 83.000 kg kartonov, 40.280 komadov smrekovih, borovih in hrastovih desk; bukovih kolov, 12.573 plošč pločevine, 2500 kg žeblicev, 1800 kg žice, 825 kg raznega železja itd. Zapečatene ponudbe je vposlati najkasneje do 20. oktobra t. l. monopolni upravi v Beligradu. Pogoji in vzorci so vsaki dan v tobačni tovarni v Belemgradu na vpogled. Prepis dobavnega razpisa, v katerem so natančnejše podrobnosti, pogoji, množine in kakovosti predmetov, katere bo dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

(Dobavni razpis za male obrtnike). Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da namerava c. k. ministerstvo za domobrambo potrebščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov nabaviti pri malih obrtnikih. Dobave se sme vdeležiti vsak samostojen obrtnik, ki stanuje v totranski državni polovici, in sicer samostojno ali kot ud

obrtne zadrage. Predmeti, ki jih je dobaviti so: bluže, hlače, ulanke, životni opasniki, čevlji različne velikosti, usnjeni pasi z zaponi, različni jermeni, tornistre, uzde, taške itd. Kolekovane ponudbe po predpisanem vzorcu morajo najkasneje do 18. novembra 1902 12. ure popoldne dospeti na c. k. ministerstvo za domobrambo na Dunaju. Vzorci predmetov, katere je dobaviti, se lahko vpogledajo, za čevlje tudi lahko kupijo pri glavnem skladišču vojne opreme na Dunaju. Razglas z natančnejimi pogoji, zaznamek predmetov, cenik in ponudbeni vzorec se lahko pogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katera na zahtevanje razglas tudi vpošlje.

(„Die richtige Auswahl der amerikanischen Unterlagsreben“) [pravilna izbira ameriških trtnih podlag.] Pod tem naslovom je izšla pri tiskarji Sigmund Feleki v Fünfkirchen na Ogerskem knjižica (cena K 1.50) v kateri A. Feleki navaja izkušnje francoskih strokovnjakov glede trtnih hibrid. Znano je namreč, da so dosedaj znane ameriške podlage proti mokroti in apnu v zemlji zelo občutljive, da toraj v vsaki zemlji ne vspevajo. Ker imajo Francozi veliko take zemlje, pečajo se s križanjem trt, bodisi ameriških vrst med seboj, ali istih z evropskimi od katerih križancev, mešancev ali hibridov pričakujejo, da bodo tudi v takih zemljah dobro rasle, v katerih n. pr. riparija vsled obilnega apna in vlage ne vspeva. Pisatelj je nabral v svoji knjižici francoske in domače izkušnje glede takih hibridov. Ker je knjižica (pisana v nemškem jeziku) zelo zanimiva in za vinogradnike poučna, jo svojim čitateljem priporočujemo.

(Današnji list) obsega deset strani.

Dijaška kuhinja

v Novem mestu je jela z 18. septembrom zopet delati v podporo potrebnim dijakom. Zaupajoč v blaga srca starih in novih dobrotnikov je sprejel podpisani 62 gimnazijcev in še 6 učencev ljudske šole v oskrbovanje, ki dobivajo hrano opoldne in razven 5 tudi zvečer. Prostora za toliko število je v obeh premalo; zato se opoldne miza dvakrat pogrne — zvečer pa se more podpiranec enkrat v tednu postiti, ker ni mogoče dajati večerje dvakrat po vrsti.

Velika večina prihaja na hrano popolnoma brezplačno, le nekaj jih nekoliko plačuje za nekatere bodo pa stariši pripeljali živil. Večino stroškov pa bode treba pokriti z darili vrlih dobrotnikov, za katere se prav toplo priporočam.

Želim in prosim, naj nihče starih podpirateljev ne izostane in naj se pridružijo drugi, če tudi še s tako malimi mesečnimi ali letnimi darovi. Jako bi sem vstreglo, ako bi se novi podporniki sami oglasili, ker ne morem vedeti, kedo more in bode kaj podariti. Nekaterim bom vendar poslal nabiralca. Naj mi za to ne bodo hudi! Ako kaj dajo, bom prav hvaležen, če pa ne, tudi ne bom hud — vsaj dati ni nihče dolžan — in le veselega darovalca ljubi Gospod.

Priporočam se pa še prav posebno za darove v živilih. Sprejme se vse, karkoli ljudje jedó: naši mladi dijaki imajo čvrste zobe in dobre želodce. Le nikar jih ne pozabite — hvaležni vam bodo za vašo dobroto; zlasti pa vas že naprej zahvaljuje

dr. Jos. Marinko,
voditelj dijaške kuhinje.

Smešnice.

(Tri vprašanja). Tri vprašanja s primernimi odgovori je moral vbiti vsakemu v glavo, da je vedel generalu, kadar je prišel nadzirat, dobro odgovoriti: 1. Koliko let služiš? Odgovor: dve leti! — 2. Koliko let imaš? Odgovor: 20 let! — 3. Ali oče in mati še živita? Odgovor: Oba. — Nekdaj pride general in vpraša prvega vojaka: „Koliko let služiš?“ Ta mu v naglici odgovori: „20 let!“ — General: „Koliko let pa sedaj že imaš?“ — Vojak: „dve leti!“ General nejevoljen. „Sedaj pa res ne vem, sem li jaz blazen ali ti?“ Vojak: „Oba!“

(V negotovosti). Čevljarski vajenec: „Sinoči so aretirali nekaj pijanih v sosedovi gostilni.“ — Mojster: „Pojdi, pojdi vprašat, če nisem bil tudi jaz zraven!“

Umrli so:

20. sept.: Florjančič Jožef, železniškega delavca sin, 1 mesec, oslovski kašelj, h. št. 108.

22. sept.: Kočevar Janez, železniškega delavca sin, 22 mesecev, oslovski kašelj, h. št. 174.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Neimenovan iz Rž. 2 K; veleč. g. župnik A. Lovšin 5 K; veleč. g. kapel. Bernard 10 K; veleč. g. dekan J. Nagode 10 K; g. direkt. Vušič 10 K; veleč. g. župnik J. Virant 5 K; Veleč. g. župnik A. Šinkovec 10 K.

Oklic.

Firm. 93/2

Gen. I. — 39/6

Podpisano sodišče naznanja, da se je v združenem registru izvršil pri vpisu „Posojilnica za sodni okraj velikolaški ter okolico“ izbris izstopivšega člana načelnstva ravnatelja namestnika Ferdinanda Doganoca iz Velikih-Lašč in odstopivšega odbornika Ignacija Viranta iz Velikih-Lašč št. 21 in vpis na novo izvoljenega namestnika ravnatelja g. Josipa Smodej, c. kr. notar v Velikih-Laščah in na novo izvoljenega odbornika Josipa Virant iz Velikih-Lašč št. 21.

C. kr. okrožna sodnija Rudolfovo, oddelek I.
dne 25. septembra 1902.

Vožnji red državne železnice

Ljubljana—Rudolfovo—Straža.

717	105	708	iz Ljubljane (juž. žel.) v	844	232	855
728	116	719	↓ Ljubljane (dol. žel.) ↑	834	222	825
739	127	730	↓ Lavrica	822	210	813
746	134	737	↓ Škofljica	816	204	807
801	149	752	↓ Šmarje-Sap	802	150	753
809	157	800	↓ Grosuplje	752	140	743
817	205	808	↓ iz	740	128	731
830	218	821	↓ Žalna	727	115	718
841	229	832	↓ Višnja Gora	717	105	708
855	243	846	↓ Zatičina	703	1251	654
904	252	855	↓ St. Vid pri Zatičini	653	1241	644
909	257	900	↓ Radohova Vas	648	1236	639
922	310	913	↓ St. Lorenz n. K. r. o. p.	635	1223	626
930	318	921	↓ Velika Loka	628	1216	619
944	332	935	↓ Trebnje	616	1204	607
950	338	941	↓ Ponikve	607	1155	558
1003	351	954	↓ Mirna Peč	555	1143	546
1023	411	1014	↓ Novo Mesto	534	1122	525
1031	425	1022	↓ iz	534	1114	511
1049	443	1040	↓ v Stražo	534	1056	453

Grosuplje—Kočevje.

821	209	812	iz Grosuplje v	746	134	737
835	223	826	↓ Predole	723	120	723
845	233	838	↓ Čušperk	725	113	716
859	247	850	↓ Dobro Polje	712	100	703
911	259	902	↓ Velike Lašice	701	1249	652
930	318	921	↓ Ortenek	645	1233	636
946	334	937	↓ Ribnica	627	1215	618
1011	359	1002	↓ St. Cerkev p. Koč. o. p.	601	1149	552
1018	406	1009	↓ v Kočevje iz	554	1142	545

Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut označen je s tem, da ima ob strani tik številke debelo črto.

Naznanilo in priporočba!

Cenjenemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da vozim se svojim dobro zaprtim in prostornim vozom ljudi do vsacega odhajajočega vlaka (razven k jutrajšnjem vlaku le na zahtevanje) in od vsacega došlega vlaka ob vsakem vremenu in sicer pravočasno in točno tako, da je po moji krivdi zamuda do vlaka popolnoma izključena.

Na vedno razpolago sem tudi za posameznike s konji in kočiji za vožnjo na deželo itd. — Prevažam nadalje vsakovrstno blago, hišne oprave itd. na blizo in daleč ter jamčim za ne-poškodovanje mej vožnjo.

Priporočujem se torej slav. občinstvu v prav obilna cenjena naročila s zagotovilom najboljše in točne postrežbe ter jako nizkih cen.

Velepoštovanjem

(242—1) A. Medved, Novo mesto na Ločenski cesti.

(245—1)

Preklic.

Jaz Miko Geršič iz Križevske vasi prekličem, da to ni res: kar sem jaz rekel za Jure-ta Laušina iz Križevske vasi.

Naznanilo slav. županstvom.

Nove tiskovine: „Zglasilnice o bivališču“ (Aufenthalt - Meldeblätter) za moštvo vojske in vojne marine ter deželne brambe dobivajo se v tiskarni J. Krajec nasl. v Rudolfovem. (240—1)

Hiša in gostilna

novo zidana v Kandiji št. 8. poleg Novega mesta z vso gostilniško pripravo je na prodaj po nizki ceni. — Več se izve pri Alojz Rajec, urar Novo mesto. (244—1)

PROJEKCIJA

na Glavnem trgu št. 76. se dobi takoj v najem. Natančno pove Alojz Rajec, urar Novo mesto. (243—1)

Padavica (božjast.)

Kdor trpi na padavici, krčih in drugih nervoznih boleznih, zahteva naj zvezek o teh boleznih. Dobi se zastoj in poštne prosto pod naslovom Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. (241—1)

Ker odpotujem, prodam dobro ohranjen (246)

Jos. Medved glasovir Novo mesto.

Vinske sode

od 17 do 40 hl velike, prodal Louis Praschniker-jevo oskrbnitvo, Kamnik Gorenjsko. (248—1)

Oblikovan na vsah večjih razstavah z nad 100 zlatimi, srebrnimi in bronastimi medaljami. Obširni katalogi gratis. — Zastopniki in prodajalci razporejeni.

roko, vitel in par

Vratila

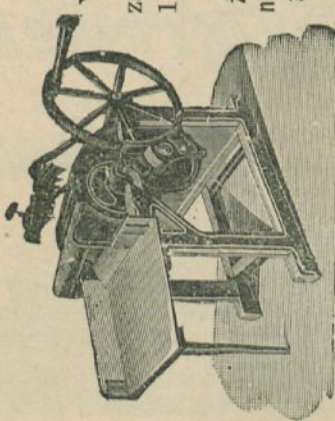
za upregood 1 do 6 živali.

Najnovije žitne čistilnice, trijerji, zebjači za koruzo

Slamorenice, mlinci za, debelo moko, reporenice

Stiskalnice za seno in slamo za roko, stehne in za prevažanje

pa vse druge stroje za kmetijstvo

Stiskalnice

za seno in slamo za roko, stehne in za prevažanje

pa vse druge stroje za kmetijstvo

Slamorenice, mlinci za, debelo moko, reporenice

Najnovije žitne čistilnice, trijerji, zebjači za koruzo

za upregood 1 do 6 živali.

roko, vitel in par

Priznana najboljši

Mlatilnice s patent. valjastimi podlogami za

Jekleni plugi 1, 2, 3, in 4 lemeži.

Senožatne in mahove, člen-kaste in diagonalne

Kovano-železni poljski valji

SEJALNICE „Agricola“

Stroji za kosnjo trave, detele in žita

Grablje za obračanje sena in žita. Sušilnice za sadje in zelenjad

Stiskalnice za grozdje, sadje in druge namene.

Mlini za sadje in grozdje

Stroji za obiranje jagod

Automatično delujoče patent. škroplilnice „SYPHONIA“ za pokončanje trne in rasteinske uši

Prenesljiva štedilna kotlišča za parene krme

izdeluje in pošilja v najnoviji sestavi

PH. MAYFARTH & Co.

tovarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par

USTANOVLJENO 1872 DUNAJ, II., Taborstrasse Nr. 71. 850 DELAVCEV

Naznanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu naznanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi nepremočljiv tirolski loden za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospode in dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priporoča se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico,

v kateri delajo najboljše delavske moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilega.

„Tirolsko vino“ je po okusu naj bolj podobno Dolenjskemu vinu boljše vrste, ter se prodaja na debelo po nizkih cenah v vinski zalogi Antonije Lakner v Kandija št. 58 to je nasproti žage gospoda Josip Košček-a. (238—2)

Na prodaj je pod ugodnimi pogoji

dobro ohranjen mlin

s štirimi tečaji in jednimi stopami, h kateremu pripada več oralov njiv in travnikov. Isti se nahaja v bližini večjega trga pri železnici na Dolenjskem. Letni zaslužek znaša čez 3000 K. Kupci, kateri imajo veselje kupit, naj blagovolijo poprašati pri upravnistvu „Dol. Novic“. (223—3)

F. Missler Bremen

Največji in najhitrejši parniki iz Bremena v Ameriko so:

Cesarski parniki (Kaiser-Schiffe)

Odhod iz Bremena vsacega torka

Kaiser Wilhelm der Grosse	dolg 198 metrov
Kronprinz Wilhelm	202 "
Kaiserin Maria Theresia	166 "
Kaiser Wilhelm II.	215 "

Ti cesarski parniki vozijo jedino le iz Bremena in kdor se hoče na njih voziti, mora si poprej mesto zaposesti stem, da pošlje od doma za vsako osebo 20 kron are na naslov:

F. Missler, Bremen, Bahnhofstr. 30.

Odpreda popotnikov od Bremena v Ameriko, Avstralijo in Afriko.

Najnižje cene. ● Dobra postrežba.

Natančnejša poiznala brezplačno (148—9)

F. Missler, Bremen, menjalnica.

Prodaja se grozdje ali trop

o priliki trgatve od 5 oralov cerkvenega in župnikovega vinograda. Štefan Kuzek, župnik v Krašiču pri Jaski. (237—2)

Kubična računica za kupovanje in prodajo posebno važen pomoček za trgovce z lesom, je ravnokar izšla in se dobiva pri Antonu Turk-u v Ljubljani na Dunajski cesti št. 5. — Cena 1 K, po pošti 10 h več proti predplači. (247)

Naznanilo!

Podpisani se usoja slav. občinstvu najuljudneje naznaniti, da se toči v njegovem hotelu

Izvrstno vino in pivo,

preskrbljen je tudi s prav dobro kuhinjo, in za tujce ima

fino urejene sobe po nizki ceni

na razpolago. Od 15. septembra 1902 naprej se dobi v hotelu tudi

sveži kruh

in sicer za tisto ceno kakor v pekariji. Za mnogobrojni obisk se priporoča

(239—2) Jakob Pavčič, hotelir v Novem mestu.

(120-5)

Civilne obleke in uniforme.

ANTON WEISS,
krojaški mojster v Novem mestu, Ljubljanska
cesta št. 39

priporoča svoj nad 20 let na najboljšem glasu obstoječi
obrt v napravo civilne obleke, vojaških in uradniških
uniform, kakor tudi oblek za prečastito duhovščino,
gozdarje in livreje vsake vrste, po predpisih in pod
jamstvom. Pravo tuje in inozemsko blago je vsak
čas na izbero.

Postrežba točna in vestna!

Eksport isterskega vina.

Razpošiljam pristno vino novo lastnega pridelka in sicer
refoškata, terrana, burgundca in belega vina od 30 do 40 h
postavljeno na tukajšni kolodvor Dignano.

A. M. Pujman,

(131-10)

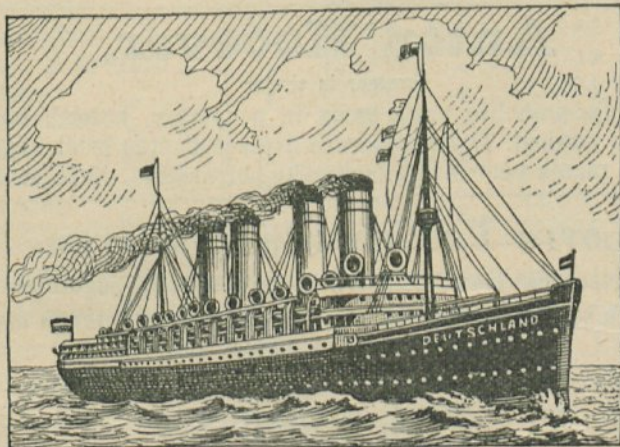
Producent in eksport vina, Dignano Istra.

Salame ogrske 1.70 gld., domače iz šunkna 1.20 gld.,
domače 1 gld., dunajske 80 kr. Sunka brez
kosti (Rollschinke) 90 kr. in 1.10 gld., suho meso 70 kr.,
glavina brez kosti 40 kr. kilo, velike kranjske klobase po
18 kr. in drugo pošilja od 5 kil naprej po povzetju in sicer
le dobro blago. Janko Ev. Sirc v Kranju. (126-10)

Največje, najhitrejše ter najvarnejše vrste velikanskih
parnikov, ki vozijo v

Ameriko.

(149-8)

Hamburg-New York le 6 dni.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja,
ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani. Dunajska cesta št. 31. od juž. kolodvora takoj na desno.

Letošnja sadna letina

je na stoječem za prodati pri oskrbništvu grajščine Ruperčvrvh
poleg Novega mesta. — Kupci oglašijo naj se pri oskrbništvu
ravno tam. (219-2)

Stroje

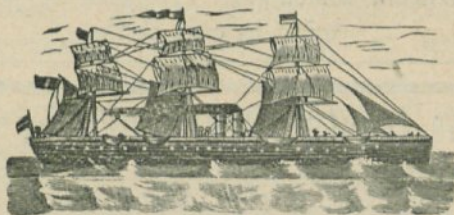
za mlatit, žito čistit, slamo rezat,
gepeljne, klinje, trombe in cevi,
žage, jermena in druge potrebščine
se najbolje in najceneje kupi v
zalogi

Fran Zeman-a, Ljubljana,

Poljanska cesta št. 24.

(236-2)

Za
v Avstriji

koncesijo-
novano

francosko prekmorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta

poštinih brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,

daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6

blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

(136-6)

**Lepo posestvo z gostilno
je na prodaj na Drski poleg
Novega mesta.**

Hiša ima 5 sob, klet in dve kuhinji. Poleg hiše je:
pod, hlev, vodnjak, gostilniški in sadni vrt, „Lawn tennis“,
njive in hosta. — Cena izve se pri lastniku Jos. Medved. trg.
Novo mesto. (228-3)

(150-8)

Kaznjivo je

vsako ponarejanje edino pravega Bergmann-ovega lilijnega-
mlečnega-mila, tovarne Bergmann in drug. Draždane-Tečen ob
Elbi. Varstvena znamka: Dva rudarja. — Taisto naredi
nežno, čisto lice, cvetočo in mlado zunanost, belo in za-
metno mehko kožo ter blestečo lepo pōlt. Najbolje sredstvo
proti pēgam. Komad po 80 h, pri lekarnarju S. pl. Sladovič
in trgovcu Alfonzu Oblak v Novem mestu.

O Z N A N I L A

domačih obrtnikov v Novem mestu, kateri se slav. občinstvu in preč. duhovščini najvljudneje priporočajo k obilni naročbi in prijaznemu obisku.

Matko Malovič, mizar

izdeluje stavbeno in pohištveno mizarstvo v najnovejšem slogu. V zalogi ima gotove mrliške krste po nizkih cenah!

AVGUST KÜSSEL „Pri starem mostu“.

izdeluje vsa pod kleparsko stroko spadajoča dela, pokrivanje zvonikov in streh, napravo žlebov, razne posode in orodja za kletarstvo, mehove za žrepljanje itd. vse po nizkih cenah!

J. GREGOREC, pri mostu

priporoča svojo zalogo vsakovrstnih dežnikov in lepo izbiro različnih solnčnikov. Preobleke in popravila se točno in ceno izvrše.

Rudolfovo Gustav Murn, svečar Glavni trg

priporoča veliko zalogo voščenih sveč in najfinejšega medu za pisanje čebel. Kupuje rumeni vosek in voščine po najvišji ceni!

Andr. Doktorič, zlatar

priporoča raznovrstne zlatnine in srebernine vseh predmetov, kakor tudi žepnih ur in zalogo Gramophonov. Sprejemlje popravila ter ista ceno in solidno izvršuje. Kupuje staro zlato in srebro po najvišjih cenah.

Dimit. Štefanovič, čevljar

priporoča zalogo obuvala lastnega izdelka iz najboljšega usnja. — Naročila se izvršujejo *hitro, solidno in ceno!*

LEOPOLD KOPAČ,

priporoča sl. občinstvu svojo veliko zalogo najnovejših klobukov, kakor tudi svojo gostilno, kjer toči domača izborna vina in sveža piva; dobe se tudi gorka in mrzla jedila po nizkih cenah.

BRATA APPE V KANDIJI

priporočata preč. duhovščini in sl. občinstvu vsakovrstne svoje lončene izdelke. — V zalogi imata raznobarvene lončene peči, štedilnike s kablami. Vse je po preskušnji ognju protivno in trpežno izvršeno. Peči v šole, pisarne in večje dvorane izdelujeta z „multiplikatorji“, pri katerih se za 60% kurjave prihrani. **NIZKE CENE!**

FRANC CIBER,

podobar, stanuje sedaj v Kandiji poleg novega mostu v hiši g. Srebotnjaka. Izdeluje razna podobarska dela, n. pr. altarjev, priznic, spovednic, in križevih potov v vseh slogih, barvano ali naravno. **Nizke cene!**

Anton Kokalj,

kamnosek v Bršljinu

izdeluje razna kamnoseška dela: za stavbe in drugo. Izdeljujejo se v prav obilnemu številu nagrobni spominki po zelo nizkih cenah!

Davorin Frančič,

priporoča zalogo najnovejših klobukov, kolesarskih in drugih čepic. Sprejemlje pod to stroko spadajoča popravila, snaznje in kemično barvanje slamniov po nizkih cenah.

Josip Potokar,

ključavničar in mehanik

naznanja sl. občinstvu, da se je na novo tu naselil. Izdeluje vsa k njegovi stroki umestna dela, popravljanje strojev in bicikljev ter druga umetna dela po najnižjih cenah.

IVAN KASTELIC, pek

priporoča vedno sveži kruh, dobra, ukusna, gorka in mrzla jedila, žganje najboljših domačih vrst: brinovec, slivovko, vinsko žganje in druge sladke opojne pijače. Dobra in cena postrežba.

Josip Kos, knjigovez

izvršuje knjigovezna dela, ter priporoča svojo trgovino z raznovrstnim papirjem, pisalnim in risalnim orodjem, raznih razglednic in knjig po najnižji ceni.

Oton Smitka, slikar in pleskar

se priporoča za vsa k njegovi stroki spadajoča dela, katera izvršuje po najnovejšem slogu, solidno in po najnižjih cenah. Za dobro delo se jamči. Stanuje v Skabernetovi hiši št. 226. Novo mesto.

Fran Murn, svečar, Kandija

priporoča svojo veliko zalogo voščenih sveč, in medu ter lectarskih izdelkov. Kupuje v vseh množinah voščene po najboljših cenah.

Anton Hočevlar,

tovarnar in strojar

izdeluje najboljše vrste usnja in podplatov, katerih ima vedno v zalogi. Dalje priporoča domače umetno izdelanega usnja raznih barv in vse čevljarske potreščine. Nizke cene.

Lovro Puš na Glavnem trgu.

Se priporoča slav. občinstvu v naročitev za izgotovitev raznih obuval, katere izdeluje najsolidneje iz dobrega materiala točno in po nizkih cenah.

Fran Kondrič,

izvošček (po domače Čampa)

ima pripravljeno uprego za prevažanje oseb ob vsakem času, na vse strani. Prijazna postrežba, cene jako nizke.

Franjo Picelj, čevljar

se priporoča sl. občinstvu in preč. duhovščini k obilni naročbi za vsakovrstna obuvala, katera se pri meni izdeluje lično in trpežno, po zmernih cenah. — Stanuje v kat. domu rok. pomočnikov.